

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань Регламенту, депутатської етики
та організації роботи Верховної Ради України

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел./факс: 255-49-56 E-mail: k_reglam@rada.gov.ua

Старову С.В.

Шановний Сергію Васильовичу!

Згідно з електронною резолюцією Першого заступника Голови Верховної Ради України Корнієнка О.С. від 18 травня 2022 року в Комітеті опрацьовано електронну петицію «Позбавлення мандата депутата Верховної Ради України за дезертирство депутата Верховної Ради України за межі України під час можливого вторгнення окупаційних військ РФ», в якій Ви просите «впровадити кримінальну відповідальність за цей злочин», ініційовану Вами на веб-сайті Верховної Ради України (електронна картка документа (895956), яка в установлений Законом України «Про звернення громадян» строк (до 22.03.2022) не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку (25 000 підписів громадян), і відповідно до положень частини десятої статті 23¹ вказаного Закону розглядається як звернення громадян, та, в межах повноважень Комітету, зазначаємо таке.

Положеннями частини другої статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Зауважуємо, що у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» із змінами, затвердженого законами України № 2102-IX від 24 лютого ц.р., № 2119-IX від 15 березня ц.р., № 2212-IX від 21 квітня ц.р., № 2263-IX від 22 травня ц.р. в Україні з 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року введено воєнний стан.

Згідно з частиною першою статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в умовах воєнного стану Президент України та Верховна Рада України діють виключно на підставі, в межах повноважень та в спосіб, визначені Конституцією та законами України.

Повноваження народного депутата України визначаються Конституцією та законами України (частина четверта статті 76 Конституції України). Відповідно до частини п'ятої статті 83 Конституції України порядок роботи

Верховної Ради України встановлюється Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

Відповідно до частин першої та третьої статті 1 Закону України «Про статус народного депутата України» народний депутат України є представник Українського народу у Верховній Раді України і уповноважений ним протягом строку депутатських повноважень здійснювати повноваження, передбачені Конституцією України та законами України. При виконанні своїх повноважень народний депутат України керується Конституцією України, законами України та загальновизнаними нормами моралі.

Повноваження народного депутата України починаються після складення ним присяги на вірність Україні перед Верховною Радою України з моменту скріплення присяги особистим підписом під її текстом. Відмова скласти присягу має наслідком втрату депутатського мандата (стаття 2 Закону України «Про статус народного депутата України»).

Народний депутат України у своїй діяльності повинен дотримуватися загальновизнаних норм моралі; завжди зберігати власну гідність, поважати честь і гідність інших народних депутатів, службових та посадових осіб і громадян; утримуватись від дій, заяв та вчинків, що компрометують його самого, виборців, Верховну Раду України, державу. Неприпустимим є використання народним депутатом України свого депутатського мандата всупереч загальновизнаним нормам моралі, правам і свободам людини і громадянина, законним інтересам суспільства і держави. Народний депутат України не повинен використовувати депутатський мандат в особистих, зокрема, корисливих, цілях (стаття 8 Закону України «Про статус народного депутата України»).

Щодо позбавлення депутатського мандата народного депутата України «за дезертирство за межі України під час можливого вторгнення окупаційних військ РФ», то слід звернути увагу на те, що положеннями Конституції України та Закону України «Про статус народного депутата України» не передбачено «позбавлення» народного депутата України депутатського мандата, натомість визначені підстави дострокового припинення повноважень народного депутата України.

Відповідно до частини другої статті 81 Конституції України повноваження народного депутата України припиняються достроково в разі:

- 1) складення повноважень за його особистою заявою;
- 2) набрання законної сили обвинувальним вироком щодо нього;
- 3) визнання його судом недієздатним або безвісно відсутнім;
- 4) припинення його громадянства або його виїзду на постійне проживання за межі України;
- 5) якщо протягом двадцяти днів з дня виникнення обставин, які призводять до порушення вимог щодо несумісності депутатського мандата з іншими видами діяльності, ці обставини ним не усунуто;
- 6) невходження народного депутата України, обраного від політичної партії (виборчого блоку політичних партій), до складу депутатської фракції цієї політичної партії (виборчого блоку політичних партій) або виходу народного депутата України із складу такої фракції;
- 7) його смерті.

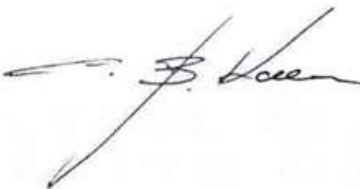
Відтак, Конституцією України не передбачено дострокове припинення повноважень народного депутата України з підстав, зазначених у Вашому зверненні.

Також зауважуємо, що після набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою приведення у відповідність із Законом України «Про внесення змін до статті 80 Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України» від 18 грудня 2019 року № 388-IX притягнення народних депутатів України до кримінальної відповідальності відбувається на загальних підставах, передбачених Кримінальним кодексом України.

Разом з цим інформуємо, що на розгляд Верховної Ради України внесено суб'єктами права законодавчої ініціативи законопроект «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за незаконне перетинання державного кордону України з порушенням вимог нормативно-правових норм в особливий період чи під час дії правового режиму воєнного стану» (реєстр. № 7171) та альтернативний до нього (законопроект реєстр. № 7171-1), якими пропонується, зокрема, доповнити новою статтею 332-3 Кримінальний кодекс України, положення якої передбачають кримінальну відповідальність за перетинання державного кордону України військовослужбовцями, військовозобов'язаними, народними депутатами України тощо без законних підстав в умовах особливого періоду або правового режиму воєнного стану.

З повагою

Голова Комітету

С.В. КАЛЬЧЕНКО

